

Робоча навчальна програма дисципліни "Безпека життєдіяльності"

№ п/ п	Назва розділу, модуля, теми програми Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин				Форми та методи проведення навчальних занять	Навчально-методична література та унаочнення	Самостійна робота студентів	Форми контролю
		Вс ьог о	ауд		с/р				
			тр	п/р					
<i>Змістовий модуль №1</i>		46	14	8	24				
Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек		10	6	0	4				
1	Модель життєдіяльності людини. Головні визначення - безпека, загроза, небезпека, надзвичайна ситуація, ризик. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Культура безпеки як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства. Аксиоми безпеки життєдіяльності. Методологічні основи безпеки життєдіяльності. Системний підхід у безпеці життєдіяльності. Таксономія, ідентифікація та квантифікація небезпек.	2	2	-	-	Лекція	Запорожець О. І. розділ 1	конспект	первірка конспектів
ср	Види небезпек: мікро-та макро-біологічна, вибухопожежна, гідродинамічна, пожежна, радіаційна, фізична, хімічна, екологічна.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 1	конспект	первірка конспектів
2	Критерії переходу небезпечної події у НС, одиниці виміру показників класифікаційної ознаки НС та їхні порогові значення у природному середовищі, виробничій, транспортній та інших сферах життєдіяльності.	2	2	-	-	Лекція	Запорожець О. І. розділ 1	конспект	Усне опитування
3	Класифікація НС за причинами походження, територіального поширення і обсягів заподіяних або очікуваних збитків.	2	2	-	-	Лекція	Запорожець О. І. розділ 1	конспект	Усне опитування

сп	Ідентифікація та оцінювання рівня небезпеки за допомогою імовірнісних структурно-логічних моделей, застосованих у відповідній галузі господарювання. Обґрунтування категорії ОГ за рівнем загрози техногенного, природного і терористичного характеру та ступенем їхньої захищеності. Визначення потенційно-небезпечних об'єктів і територій. Об'єкти підвищеної небезпеки та класи їхньої небезпечності.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 1	конспект	перевірка конспектів
Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки		8	2	2	4				
4	Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки та навколишнє середовище. Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів вражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ. Небезпечні гідрологічні процеси і явища. Вражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та наслідки. Пожежі у природних екосистемах (ландшафтна, лісова, степова, торф'яна пожежа). Вражаючі фактори природних пожеж, характер їхніх проявів та наслідки. Біологічні небезпеки. Вражаючі фактори біологічної дії. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей. Загальна характеристика особливо небезпечних хвороб (холера, сибірка, чума та ін.). Інфекційні захворювання тварин і рослин.	2	2	-	-	Лекція	Запорожець О. І. розділ 2	конспект	Усне опитування

сп	Біологічні небезпеки. Вражаючі фактори біологічної дії. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші, гриби, віруси, рикетсії, бактерії. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 2	конспект	Усне опитування
сп	Загальна характеристика особливо небезпечних хвороб (холера, сибірка, чума та ін.). Інфекційні захворювання тварин і рослин.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 2	конспект	Усне опитування
5	Регіональний комплекс природних загроз. Методи виявлення їхніх вражаючих факторів, номенклатура та одиниці виміру. Комплекс заходів з запобігання природних НС та організації дій щодо усунення їхніх негативних наслідків.	2	-	2	-	Семінар	Запорожець О. І. розділ 2	конспект	Усне опитування
Техногенні небезпеки та їхні наслідки		6	2	0	4				
6	Техногенні небезпеки та їх вражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. Класифікація, номенклатура і одиниці виміру вражаючих факторів фізичної та хімічної дії джерел техногенних небезпек. Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях. Вимоги до транспортування небезпечних речовин. Маркування небезпечних вантажів з небезпечними речовинами. Промислові аварії, катастрофи та їхні наслідки. Рівні виробничих аварій в залежності від їхнього масштабу. Втрати міцності, деформації, провали і руйнування будівель та споруд. Пошкодження енергосистем, інженерних і технологічних мереж.	2	2	-	-	Лекція	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	Усне опитування
сп	Гідродинамічні об'єкти і їхнє призначення. Причини виникнення гідродинамічних небезпек (аварій).	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	перевірка конспектів

ср	Хвиля прориву та її вражаючі фактори. Вимоги до розвитку і розміщення об'єктів гідродинамічної небезпеки.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	перевірка конспектів
Пожежна безпека		8	2	2	4				
7	Загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення горіння. Етапи розвитку пожежі. Зони горіння, теплового впливу, задимлення, токсичності. Небезпечні для людини фактори пожежі.	2	2	-	-	Лекція	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	Усне опитування
ср	Вибух. Фактори техногенних вибухів, що призводять до ураження людей, руйнування будівель, споруд, технічного устаткування і забруднення навколишнього середовища.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І.розділ 3	конспект	перевірка конспектів
ср	Класифікація об'єктів за їхньою пожежо вибухонебезпекою. Показники пожежо вибухонебезпеки речовин і матеріалів.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	перевірка конспектів
8	Законодавча база в галузі пожежної безпеки. Основи забезпечення пожежної безпеки підприємств, установ, організацій, Відповідальність за порушення (невиконання) вимог пожежної безпеки.	2	-	2	-	Семінар	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	Усне опитування
Радіаційна безпека		8	2	2	4				
9	Джерела радіації та одиниці її вимірювання. Класифікація радіаційних аварій за характером дії і масштабами. Фази аварій та фактори радіаційного вапиву на людину.	2	2	-	-	Лекція	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	Усне опитування
ср	Вимоги до розвитку і розміщення об'єктів атомної енергетики. Чорнобильська катастрофа: події, факти, цифри. Категорії зон радіоактивно забруднених територій внаслідок аварії на ЧАЕС.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	перевірка конспектів
ср	Режими захисту населення. Захист приміщень від проникнення радіоактивних речовин.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	перевірка конспектів

10	Механізм дії іонізуючих випромінювань на тканини організму. Ознаки радіаційного ураження. Гостре опромінення. Хронічне опромінення. Нормування радіаційної безпеки. Рівні втручання у разі радіаційної аварії.	2	-	2	-	Семінар	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	Усне опитування
Хімічна безпека		6	0	2	4				
ср	Головні вимоги Правил техногенної безпеки галузей господарювання, підприємств, установ та організацій в залежності від профільного напрямку ВНЗ.. Загальні вимоги до безпечності технологічного обладнання, виробничих процесів, будівель і споруд.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	первірка конспектів
ср	Особливості структури виробництва. Внутрішні фактори, що впливають на безпечність діяльності об'єкту господарювання. Комплекс робіт на об'єкті з попередження НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків за відомими алгоритмами, технологіями з урахуванням чинних галузевих норм і правил.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	первірка конспектів
11	Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності, здатності до горіння, впливом на організм людини. Характеристика класів безпеки згідно із ступенем їхньої дії на організм людини. Особливості забруднення місцевості, води, продовольства у разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Класифікація суб'єктів господарювання і адміністративно-територіальних одиниць за хімічною небезпекою. Типологія аварій на хімічно-небезпечних об'єктах та вимоги до їхнього розміщення і розвитку. Захист приміщень від проникнення токсичних аерозолів. Організація дозиметричного й хімічного контролю.	2	-	2	-	Семінар	Запорожець О. І. розділ 3	конспект	Усне опитування
Змістовий модуль №2		44	10	14	20				

Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС		14	4	4	6				
12	Глобальні проблеми людства. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження. Види тероризму, його первинні, вторинні та каскадні вражаючі фактори. Класифікація об'єктів щодо забезпечення захисту від терористичних дій. Аналіз аварійних ситуацій під час технологічного тероризму. Антитерористичні критерії оцінки уразливості та підвищення стійкості роботи об'єктів підвищеної небезпеки.	2	2	-	-	Лекція	Запорожець О. І. розділ 4	конспект	Усне опитування
ср	Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини. Особливості впливу інформаційного чинника на здоров'я людини та безпеку суспільства.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 4	конспект	Усне опитування
13	Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини. Корупція і криміналізація суспільства. Маніпуляція свідомістю. Розрив у рівні забезпечення життя між різними прошарками населення. Шкідливі звички, соціальні хвороби та їхня профілактика. Алкоголізм та наркоманія. Зростання злочинності як фактор небезпеки. Види злочинних посягань на людину.	2	2	-	-	Лекція	Запорожець О. І. розділ 4	конспект	Усне опитування
ср	Поняття та різновиди натовпу. Поводження людини в натовпі. Фактори, що стійко або тимчасово підвищують індивідуальну імовірність наразитись на небезпеку.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 4	конспект	первірка конспектів

сп	Психологічна надійність людини та її роль у забезпеченні безпеки. Захисні властивості людського організму. Види поведінки людини та її психічна діяльність: психічні процеси, стани, властивості. Поняття про психоемоційні напруження (стрес). Види напруження. Психотипи за реакцією людей на небезпеку. Частота змін стресових станів у людей, що знаходяться в районі НС.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 4	конспект	перевірка конспектів
14	Психосоціальні наслідки впливу негативних факторів небезпек НС. Психологічна та медична реабілітація постраждалого населення. Професії підвищеного ризику.	2	-	2	-	Семінар	Запорожець О. І. розділ 4	конспект	Усне опитування
15	Психофізіологічний вплив оточення на людину. Основи підвищення психофізіологічної стійкості кадрів до професійних небезпек.	2	-	2	-	Семінар	Запорожець О. І. розділ 4	конспект	Усне опитування
Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС		8	2	2	4				
16	Загальний аналіз ризику і проблем безпеки складних систем, які охоплюють людину (керівник, оператор, персонал, населення), об'єкти техносфери та природне середовище. Індивідуальний та груповий ризик. Концепція прийнятного ризику. Розподіл підприємств, установ та організацій за ступенем ризику їхньої господарської діяльності щодо забезпечення безпеки та захисту населення і територій від НС. Управління безпекою через порівняння витрат та отриманих вигод від зниження ризику.	2	2	-	-	Лекція	Запорожець О. І. розділ 5	конспект	Усне опитування
сп	Головні етапи кількісного аналізу та оцінки ризику. Методичні підходи до визначення ризику. Статистичний метод. Метод аналогій. Експертні методи оцінювання ризиків. Застосування у розрахунках ризику імовірнісних структурно-логічних моделей.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 5	конспект	перевірка конспектів

сп	Визначення базисних подій. Ідентифікація ризику. Розробка ризик-стратегії з метою зниження вірогідності реалізації ризику і мінімізації можливих негативних наслідків. Вибір методів (відмова від ризиків, зниження, передача і ухвалення) та інструментів управління виявленим ризиком.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 5	конспект	первірка конспектів
17	Визначення наявних проблем з безпеки і захисту ОГ у НС, рівня їхнього ризику. Галузеві вимоги і норми щодо забезпечення сталого функціонування ОГ та контролю за станом його основних фондів.	2	-	2	-	Семінар	Запорожець О. І. розділ 5	конспект	Усне опитування
Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та АТО у НС		12	2	4	6				
18	Правові норми, що регламентують організаційну структуру органів управління безпекою та захистом у НС, процеси її функціонування і розвитку, регламентацію режимів запобігання і ліквідації НС. Структурно-функціональна схема державного управління безпекою та захистом у НС в Україні з урахуванням правового статусу і повноважень органів влади. Органи управління, сили і ресурси з попередження та реагування на НС на державному рівні. Загальні норми законодавства, підзаконних актів, стандарти і технічні умови, технічні і адміністративні регламенти, що регламентують принципи і механізми регулювання безпеки, зниження ризиків і пом'якшення наслідків НС. Превентивні та ситуаційні норми; підвищення технологічної безпеки виробничих процесів та експлуатаційної надійності об'єктів, підготовка об'єктів економіки і систем життєзабезпечення до роботи в умовах НС. Компенсаційні та регламентні норми.	2	2	-	-	Лекція	Запорожець О. І. розділ 6	конспект	Усне опитування

ср	<p>Зонування території за можливою дією вражаючих факторів НС. Основні показники рівнів небезпеки регіону, де знаходиться ВНЗ, які внесено у Паспорт ризику виникнення надзвичайних ситуацій області. Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Застосування захисних бар'єрів та видів цивільного захисту: фізичного, постійно діючого функціонального, природного, комбінованого. Загальні функції управління пов'язанні з прогнозуванням, плануванням, регулюванням, координацією і контролем. Управлінське рішення, його сутність, правове, організаційне, інформаційне та документальне забезпечення. Загальна технологія та моделі прийняття управлінських рішень. Інформаційна підтримка та процедурне забезпечення прийняття й реалізації рішень пов'язаних з усуненням загрози виникнення НС або реагуванням на НС та організації ліквідування її наслідків.</p>	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 6	конспект	перевірка конспектів
ср	<p>Головні положення про навчання персоналу підприємств, установ і організацій діям та способам захисту в разі виникнення НС та аварій. Система інструктажів. Програми підготовки населення до дій у НС. Спеціальні об'єктові навчання і тренування. Функціональне навчання керівних працівників і фахівців, які організують та здійснюють заходи у сфері цивільного захисту.</p> <p>Критерії та показники оцінки ефективності функціонування системи безпеки та захисту в НС об'єкту господарювання.</p>	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 6	конспект	перевірка конспектів
19	<p>Система управління безпекою та захистом у НС в галузі, як складова державної системи, її місце і значення в системі управління функціонуванням галузі. Організаційна побудова системи управління безпекою та захистом у НС на підприємстві, в установі та організації. Завдання і повноваження спеціально створених координуючих і постійних органів управління безпекою і захистом у НС.</p>	2	-	2	-	Семінар	Запорожець О. І. розділ 6	конспект	Усне опитування

ср	Завдання і повноваження спеціально створених координуючих і постійних органів управління безпекою і захистом у НС.	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 6	конспект	Усне опитування
20	Фінансування заходів з ліквідації наслідків НС, відшкодування збитків постраждалим. Страховий механізм відшкодування збитків від НС. Порядок надання фінансової допомоги та схема опрацювання звернень щодо виділення коштів з резервного фонду державного бюджету. Використання матеріальних ресурсів з державного, оперативного, регіонального та місцевого резерву. Порядок підготовки матеріалів, на підставі яких надається експертний висновок щодо рівня НС.	2	-	2	-	Семінар	Запорожець О. І. розділ 6	конспект	Усне опитування
Управління силами та засобами ОГ під час НС.		10	2	4	4				
21	Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення НС, правил поведінки та способів дій в цих умовах. Сутність і особливості оперативного управління за умов виникнення НС. Міські, заміські, запасні та пересувні пункти управління в НС. Спеціально уповноважений керівник та штаб з ліквідації НС. Сили і засоби постійної готовності.	2	2	-	-	Лекція	Запорожець О. І. розділ 7	конспект	Усне опитування

ср	<p>Мета і загальна характеристика рятувальних та інших невідкладних робіт. Техніка, що застосовується при ліквідації наслідків НС. Розрахунок сил та їх ешелоноване угруповання. Склад та завдання угруповання сил першого, другого ешелонів та резерву. Організація взаємодії сил при проведенні аварійно-рятувальних робіт та основних видів забезпечення у зоні НС. Здійснення карантинних та інших санітарно-протиепідемічних заходів. Технічні засоби і способи проведення дезактивації, дегазації та дезінфекції території, техніки, транспорту, будівель, приміщень, одягу, взуття і засобів захисту, продовольства, води, продовольчої сировини і фуражу. Дезактивуєючи, дегазуєючи та дезінфікуєючи розчини.</p>	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 7	конспект	перевірка конспектів
22	<p>Спеціальні відомчі та позаштатні формування, які залучаються (у межах їхніх тактико-технічних можливостей) до проведення рятувальних та інших невідкладних робіт. Визначення порядку їхнього приведення до готовності та організації управління діями у процесі виконання завдань. Основні засоби, тактика дій і способи виконання робіт у зоні НС в залежності від профільного напрямку ВНЗ. Матеріально-технічне, медичне та інші види забезпечення при проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єктах галузі. Організація життєзабезпечення населення у НС та надання гуманітарної допомоги потерпілим.</p>	2	-	2	-	Семінар	Запорожець О. І. розділ 7	конспект	Усне опитування
ср	<p>Матеріально-технічне, медичне та інші види забезпечення при проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт на об'єктах галузі. Організація життєзабезпечення населення у НС та надання гуманітарної допомоги потерпілим.</p>	2	-	-	2	Самостійна робота	Запорожець О. І. розділ 7	конспект	Усне опитування
23	Контрольна робота	2	-	2	-	Семінар			
Всього		90	24	22	44				

